

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก ต่อความสามารถ
ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Effects of Learning Activities Management Using Synectics Model Supplement
with Graphic Organizers on Creative Writing Ability of Prathomsuksa 6 Students

รัตนาวลี ถียัง¹,
จุฬามาศ จันทร์ศรีสุคต²,
ชาติชาย ม่วงปฐม³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียน และศึกษาเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ เสริมด้วยผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม แบบแผนการทดลองเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 แผน แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบวัดเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ เสริมด้วยผังกราฟิก การดำเนินการทดลองใช้ระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งหมดจำนวน 18 ชั่วโมง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที่แบบกลุ่มเดียวและการทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.64 คิดเป็นร้อยละ 45.46 หลังเรียนคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.52 คิดเป็นร้อยละ 75.07 โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์ เสริมด้วยผังกราฟิก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับดีมาก โดยเฉพาะในด้านของกิจกรรมการเปรียบเทียบ 3 รูปแบบ ได้แก่ การเปรียบเทียบทางตรง การเปรียบเทียบกับบุคคล และการเปรียบเทียบคำคู่ขัดแย้ง ช่วยทำให้เข้าใจความหมายของคำ หรือสถานการณ์ที่แปลกใหม่ที่เชื่อมโยงกันเพื่อนำไปใช้ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้แล้วการนำกิจกรรมการเปรียบเทียบในรูปของตารางมาใช้ในการฝึกฝนการเปรียบเทียบคำที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระ ช่วยให้นักเรียนรักในการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียน

คำสำคัญ รูปแบบซินเนคติกส์, ผังกราฟิก, การเขียนเชิงสร้างสรรค์

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the creative writing ability before and after learning using synectics model supplement with graphic organizers of prathomsuksa 6 students and to study students' attitude towards learning activities management using synectics model supplement with graphic organizers. The sample consisted of 22 prathomsuksa 6 students at prathomsuksa school, under the Nongbualamphu Primary Education Service Area 2, Nongbualamphu province, in the second semester of

¹นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

^{2,3}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

the academic year 2019. They were selected by cluster random sampling. The research design was a one group pretest-posttest design. The research instruments included 6 lesson plans, a creative writing ability test and an attitude questionnaire. The experiment lasted 6 weeks, 3 hours a week, or 18 hours for all. The mean, percentage, standard deviation one sample t-test and t-test for dependent samples were used for data analysis.

The findings of this research were as follows:

1. The students' pretest and posttest mean scores on creative writing ability using project work were 13.64 or 45.46 percent and 22.52 or 75.07 percent respectively. The students' posttest score was not less than 75 percent and higher than that of the pretest.

2. The students' attitude towards learning activities management using synectics model supplement with graphic organizers was 4.54 at a very good level. Especially, 3 metaphoric activities such as direct analogy, personal analogy and compress conflict helped students making word understanding or new situation that associated with creative writing. Furthermore, taking metaphoric activities by using table will open the opportunity for students' free thinking and helped students love learning and happy to learn.

Keywords: Synectics Model, Graphic Organizers, creative writing

บทนำ

การเขียนเป็นพฤติกรรมหนึ่งของการสื่อสารของมนุษย์ที่เกิดขึ้นจากการที่มนุษย์ต้องการถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก ความคิด ความคิดเห็นของตนไปสู่ผู้อื่นโดยใช้ “ภาษาเขียน” เป็นตัวสื่อทำให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราว ความคิด ความรู้สึกที่ผู้ส่งสารถ่ายทอดออกมา การรับรู้เรื่องราวร่วมกัน ได้ตรงกันทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งใน กระบวนการสื่อสาร การจัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย พบว่าผู้เรียนยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนที่สื่อความคิด ความรู้สึกของผู้เขียนเนื่องจาก ผลงานเขียนส่วนใหญ่ของนักเรียนเขียนได้ก็แค่เป็นเพียงแค่ การเขียนแบบธรรมดาที่แสดงได้เพียงว่ารู้อะไรแต่ไม่สามารถ บอกได้ว่าคิดหรือรู้สึกอะไร (โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา สุวรรณคูหา 3 ฝ่ายวิชาการ, 2561) ซึ่งก็คือการแสดงเพียงแค่ว่ารู้อะไร แต่ไม่ได้แสดงความรู้สึกนึกคิด และเจตคติของนักเรียนด้วย ปัญหาดังกล่าวนี้จึงส่งผลให้ทักษะการสื่อสารของบุคคล ซึ่งจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ถือเป็นงานเขียนที่อาศัย ความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวใกล้ตัวของผู้เขียนมาใช้ในการสร้างจินตนาการซึ่งก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ จนกระทั่งสามารถถ่ายทอดความคิดนั้นเป็นภาษาเขียน และ สร้างผลงานของตนเองอย่างอิสระตามความพอใจ และมีลักษณะเฉพาะตัวไม่ลอกเลียนแบบผู้ใด รุจิรัตน์ สระหอม (2548: 23) ได้กล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นการเขียน

ที่ผู้เขียนต้องใช้ประสบการณ์ต่างๆ มาสร้างจินตนาการ มาประมวลความรู้ เพื่อแสดงออกทางความคิดได้อย่าง อิสระเสรี เป็นรูปแบบใหม่ไม่เหมือนใคร ด้วยความที่มี ลักษณะเฉพาะ สละสลวย เพื่อสื่อสารให้บุคคลอื่นเข้าใจ จึงนับได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่สำคัญที่แสดงออก ถึงความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานคือการสอนภาษาไทยเพื่อ พัฒนาความคิด มีประสบการณ์และประมวลคำมากพอที่จะ สร้างความคิดได้ลึกซึ้ง คิดได้อย่างชาญฉลาดรวมทั้งมีการใช้ ภาษาได้อย่างสละสลวยถูกต้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 5)

สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยใน โรงเรียนประถมศึกษา กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนภาษาไทยของ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สมรรถภาพที่มีปัญหาได้แก่ทักษะการอ่านและการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา ชิวพันธ์ (2535: 34; กรรณิการ์ พวงเกษม, 2534: 23) ที่กล่าวถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนขาดทักษะการเขียน เชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากนักเรียนมีความเบื่อหน่ายในการเขียน ขาดสุนทรียภาพทางภาษา ไม่ได้รับการฝึกเขียนเชิงสร้างสรรค์ และขาดทักษะการเสริมสร้างจินตนาการอย่างอิสระ

จากการประเมินทักษะการเขียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะทักษะการเขียน พบว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ

68.37 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ที่ร้อยละ 75 (โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสุวรรณคูหา 3 ฝ่ายวิชาการ, 2561) ซึ่งอาจมีสาเหตุจากการสอนที่ไม่ได้มุ่งเน้นให้นักเรียนใช้ความคิดอย่างอิสระ ขาดกิจกรรมเพื่อฝึกฝนความคิดสร้างสรรค์ และครูเป็นผู้กำหนดกรอบในการเขียน ตลอดจนการฝึกการเชื่อมโยงระหว่างคำศัพท์สถานการณ์ที่จะถูกเป็นเรื่องราวในการเขียนที่แปลกใหม่

จากความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบการสอนต่างๆ มาใช้พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เช่น ผลการศึกษาของ สุภานันท์ ขาทอง (2551) ได้ศึกษาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอนกนัย

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจแนวคิดจากรูปแบบการพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ (Synectics Instructional Model) ซึ่ง ทิศนา ขัมมณี (2547: 252) เสนอวิธีการสร้างอุปมาอุปไมยเพื่อใช้ในการกระตุ้นความคิดใหม่ๆ ไว้ 3 วิธีคือ การสร้างอุปมาแบบตรง (Direct Analogy) การสร้างอุปมาบุคคลหรือเปรียบเทียบกับบุคคลกับสิ่งของ (Personal Analogy) และชั้นอุปมาคำคู่ ขัดแย้ง (Compressed Conflict) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ กับการแก้ปัญหา ทำให้โลกของเนื้อหาชีวิตโดยการแสดงให้เห็นวิธีสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลกับโลก สนับสนุนผู้เรียนให้สามารถทำตัวเป็นอิสระ โดยครูจะมีบทบาทเป็นเพียงผู้ริเริ่มและคอยดำเนินการเรียนการสอน ตามบทเรียนและขั้นตอนที่จัดเตรียมไว้ คอยกระตุ้นความคิดของผู้เรียน ทำให้นักเรียนมีอิสระในการคิดแสดงความคิดเพื่อ การทำกิจกรรมประจำวันได้เป็นอย่างดี

จากรูปแบบซินเนคติกส์ที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า ยังขาดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนเห็นกระบวนการที่ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับคำที่จะนำมาเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งการจัดข้อมูลจากการแสดงความคิดหรือข้อมูลสำคัญที่กระจัดกระจายอยู่ ให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำผังความคิดมาเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้นำความคิดที่กระจัดกระจายมาเชื่อมโยงในการเขียนเรียงความให้มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ดังเช่นงานวิจัยของ สาริศา ชุ่มมงคล (2552) ที่แสดงให้เห็นว่า ผังกราฟิก เป็นแผนผังซึ่งประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูล

สำคัญๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้นๆ การใช้ผังกราฟิกเป็นทักษะที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่างๆ ที่นักเรียนประมวลมานั้น อยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบ อยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย (ทิศนา ขัมมณี, 2550: 38) ซึ่งผังกราฟิก ยังเป็นเครื่องมือช่วยให้นักเรียนมีการสะสมความรู้ได้ดี และเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย สามารถประยุกต์ผังกราฟิกให้อยู่ในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการคิด (Bayer, 1997: 183)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า การนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิกมาประยุกต์ใช้ จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ หลังเรียนไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 หรือไม่ อย่างไร มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร และมีเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิกในระดับใด ซึ่งจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 2 อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวนห้องเรียน 13 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 229 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งใน

ศูนย์พัฒนาคุณภาพทางการศึกษาสุวรรณคูหา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 22 คน ซึ่งได้มาโดยการแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก จำนวน 6 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง

2) แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นข้อสอบแบบอัตนัย โดยใช้รูปแบบการเขียน

3) แบบวัดเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert scale) จำนวน 10 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ใช้เวลา 1 ชั่วโมง โดยใช้แบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2) ดำเนินการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบชินเนคติกส์ จำนวน 6 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 18 ชั่วโมง

3) ทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง ด้วยแบบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และวัดเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระ

2) วิเคราะห์ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 โดยการทดสอบที่แบบกลุ่มเดียว

3) วิเคราะห์เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก โดยแปลความจากค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75

จำนวนนักเรียน	\bar{x}	S.D.	เกณฑ์ร้อยละ 75	t-test
22	22.52	2.02	22.5	0.53

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่าความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่น้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียนการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียน รายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนกับหลังเรียน

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	\bar{x}	S.D.	t-test
ก่อน	22	13.64	2.41	20.60**
หลัง	22	22.52	2.02	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนเท่ากับ 13.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.41 คะแนนเฉลี่ย

ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนเท่ากับ 22.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.02 และเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก

การวัด	N	\bar{x}	S.D.	แปลความ
เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก	22	4.54	0.52	ดีมาก

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิกพบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิกมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 แสดงว่า นักเรียนมีเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับ ดีมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิกกับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนเท่ากับ 22.52 คิดเป็นร้อยละ 75.07 ซึ่งไม่แตกต่างจากเกณฑ์ร้อยละ 75 6 มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์ เสริมด้วยผังกราฟิกที่ผู้วิจัยนำมาใช้นี้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำคลังคำศัพท์ที่มาจากความรู้ ประสบการณ์ และเรื่องราวใกล้ตัวของนักเรียน แต่ละคนมาใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์ จนกระทั่งสามารถถ่ายทอดความคิดนั้นเป็นภาษาเขียน โดยอาศัยกระบวนการเปรียบเทียบ 3 แบบ คือ การสร้างอุปมาแบบตรง การสร้างอุปมาแบบบุคคลหรือเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ และการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง เพื่อที่จะนำมาใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเรียงความที่สร้างสรรค์ของตนเอง ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นตอนการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนการสอน 6 ขั้นตอน ดังนี้ **ขั้นที่ 1** ขั้นนำ เป็นการนำเสนอบทเรียนหรือเรื่องที่จะสอน พร้อมแจ้งจุดประสงค์หรือมาตรฐานการเรียนรู้ของการเรียน และมอบหมายงานเขียนบรรยายเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน โดยใช้ประสบการณ์เท่าที่นักเรียนมีอยู่ **ขั้นที่ 2** ขั้นการสร้างอุปมาแบบตรง (Direct Analogy)

เป็นการให้นักเรียนนำ คำ วลี หรือประโยคต่างๆ ที่มีในเนื้อหาบทเรียน ประมาณ 4-5 คู่ ไปเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง ว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร แล้วให้นักเรียนเลือกคำที่นักเรียนนำมาเปรียบเทียบกัน เพียง 1 คำ เพื่อนำมาเปรียบเทียบในหลายแง่มุม และจดจำคำตอบของนักเรียนไว้บนกระดาน ในรูปแบบของตารางที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและสามารถเปรียบเทียบได้ง่ายขึ้น **ขั้นที่ 3** ขั้นการสร้างอุปมาแบบบุคคลหรือเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ (Personal Analogy) เป็นการให้นักเรียนสมมติตัวเองเป็นสิ่งที่นักเรียนเลือก แล้วบรรยายความรู้สึกนั้น ในหลายแง่มุม โดยให้บันทึกในตาราง **ขั้นที่ 4** ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง (Compressed Conflict) เป็นการให้นักเรียนนำคำที่ได้จากขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3 ที่มีความหมายขัดแย้งกัน มารวมกันเป็นกลุ่มคำหรือวลีใหม่ บันทึกในรูปของตาราง แล้วให้นักเรียนเลือกคำคู่ขัดแย้งกับที่นักเรียนชอบมากที่สุดเพียง 1 วลี **ขั้นที่ 5** การเปรียบเทียบแบบตรงหรืออุปมาแบบตรงครั้งที่ 2 เป็นการให้นักเรียนนำข้อความขัดแย้ง ที่เลือกไว้ในขั้นที่ 4 ไปเปรียบกับสิ่งอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกันหลายๆ อย่าง บันทึกในรูปแบบของตารางแล้วเลือกเพียง 1 อย่าง เพื่อพิจารณาอุปมานี้โดยละเอียด และ **ขั้นที่ 6** การทบทวนและการสรุปเพื่อนำไปใช้ เป็นการให้นักเรียนนำงานที่ทำไว้ในขั้นที่ 1 ออกมาทบทวนใหม่และลองเลือกนำความคิดที่ได้มาใหม่จากกิจกรรมในขั้นที่ 4 และ 5 มาใช้ในการเขียนเรียงความอย่างสร้างสรรค์ จากขั้นตอนการเรียนเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 6 ขั้นนี้ ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ นักเรียนมีจุดประสงค์ มีการออกแบบ เรียบเรียงความคิดว่าจะเขียนแบบใด รูปแบบใด ฝึกการรู้จักวิเคราะห์สังเคราะห์ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล เรียนรู้ที่จะยอมรับแนวความคิดที่แตกต่างจากแนวคิดเดิมๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของจางงัก อักซอร์ (2549) ที่ได้ศึกษาผลการสอนโดยใช้วิธีชินเนคติกส์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์ในวิชาภาษาไทยของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบ่อดินสอพอง อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 18 คน พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนแบบชินเนคติกส์ในวิชาภาษาไทยของผู้เรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถทางการเขียนคำ วลี และประโยค ในเชิงสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิกของนักเรียน พบว่า เจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับดีมาก อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก มีการออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนความคิดอย่างอิสระ ช่วยเข้าใจเนื้อหาหรือสถานการณ์ที่แปลกใหม่เพื่อนำไปใช้ในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ โดยครูนำกิจกรรมการเปรียบเทียบในรูปของตารางมาใช้ในการฝึกฝนการเปรียบเทียบที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดอย่างอิสระ อีกทั้งการเปรียบเทียบไม่ได้มีเจตนาที่จะเปลี่ยนเนื้อหาความรู้ แต่เป็นการการแสดงให้เด็กเห็นวิธีสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลกับโลก กิจกรรมการเปรียบเทียบที่เสริมด้วยการบันทึกข้อมูลในรูปของตารางเพื่อสนับสนุนนักเรียนให้สามารถคิดค่าต่าง ๆ ได้อย่างอิสระตามคลังความรู้ด้านคำศัพท์ของนักเรียนแต่ละคนที่จะนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อเรียบเรียงเป็นเรื่องราวอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้แล้วในกิจกรรมทั้ง 6 ขั้นตอน ครูจะต้องเปิดใจกว้างต่อแนวคิดของนักเรียน ยอมรับแนวคิดของนักเรียนที่แสดงออกมา แม้ว่าความคิดนั้นจะไม่มีเหตุผลหรือไม่เหมาะสมก็ตามที่ครูต้องไม่ตัดสินความคิดของนักเรียนว่าถูกหรือไม่ถูก ดีหรือไม่ดีเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ท่าทีของครูต้องยอมรับในความคิดของผู้เรียนอย่างเต็มที่ และให้กำลังใจในการเขียนเรื่องราวของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนไม่ตึงเครียด ได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ และนักเรียนรู้สึกภูมิใจเมื่อสามารถเขียนและนำเสนอผลงานการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ ดังที่ พิสมัย อำไพพันธ์ (2537: 3-4) ได้กล่าวถึง การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพิ่มเติมว่า เป็นเทคนิคที่ทำให้เด็กมีจิตใจกล้าแข็ง คิดอย่างรวดเร็ว ทำให้เด็กได้แสดงออกความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ และมีสุนทรียภาพ เปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลองความสามารถในการเขียน และเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิด ความเข้าใจ และแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งเราได้พบเห็น การที่ผู้วิจัยนำการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้รูปแบบ ชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถด้านการเขียนภาษาไทยสูงขึ้น ทั้งยังมีความรู้สึกผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด

ผู้เรียนสามารถทำตัวเป็นอิสระ และพัฒนาจินตนาการการหยั่งรู้ ไปสู่กิจกรรมประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ ช่างสอน (2550) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยตามรูปแบบการเรียนการสอนแบบชินเนคติกส์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 23 คน โรงเรียนชุมชนบ้านหนองหึ่ง ผลของการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบชินเนคติกส์มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับ จารุวรรณ ศรีสวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านควายวิทยา จำนวน 30 คน โดยการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบ ชินเนคติกส์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก จะต้องเน้นการให้นักเรียนมีคลังคำศัพท์ที่มากพอ ดังนั้นครูจะต้องสอนคำศัพท์ทั้งการสะกดคำ ความหมาย และการคำศัพท์ไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพิ่มเติมโดยสอดแทรกในขั้นตอนที่ 2 และ ขั้นตอนที่ 3

1.2 ครูควรเน้นการฝึกฝนการสร้างคำใหม่ที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำมาประสมกัน และความหมายก่อนที่นักเรียนจะนำคำคู่ขัดแย้งไปเขียนเป็นเรียงความเชิงสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการวิจัยพบว่านักเรียนสนใจและกระตือรือร้นในการเปรียบเทียบคำในตาราง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

2.2 จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ได้ดี สามารถเขียนคำศัพท์ได้ถูกต้อง และนำคำศัพท์ไปใช้ในสถานการณ์ที่จะเขียนเป็นเรียงความได้ดี ดังนั้นงานวิจัยครั้งต่อไปควรนำรูปแบบชินเนคติกส์เสริมด้วยผังกราฟิก นี้ไปพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบต่าง ๆ เช่น การเขียนเรื่องตามจินตนาการ

เอกสารอ้างอิง

1. กรมวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติ การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
2. จารุวรรณ ศรีสวัสดิ์. (2561). การพัฒนา ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วเชิง สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
3. จุติพร เวฬุวรรณ. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้ แบบกลุ่มร่วมมือ (STAD) ประกอบแบบฝึก ทักษะอ่านเขียนเรียนภาษา ราชาธิราช กลุ่ม สารการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน.
4. ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2547). ภาษาไทยวันนี้ เล่ม 3 สำนักพิมพ์ไทยในการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
5. ถวัลย์ มาสจรัส. (2546). นวัตกรรมการศึกษา ชุดแบบ-แบบฝึกทักษะ. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
6. ทิศนา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน. พิมพ์ ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
7. รุจิรัตน์ สระหอม. (2548). การพัฒนาทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยด้วยแบบฝึก ทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
8. โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ศูนย์เครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษาสุวรรณ คูหา 3 ฝ่าย วิชาการ. (2559). แบบรายงานผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้. หนองบัวลำภู: โรงเรียน ประถมศึกษาแห่งหนึ่ง ศูนย์ เครือข่าย พัฒนา คุณภาพการศึกษา สุวรรณคูหา 3.
9. สาริศา ชุ่มมงคล. (2552). ผลการใช้รูปแบบ การสอนแบบโพรมัทโดยเน้นเทคนิคผัง กราฟิกในการสอนวรรณคดีไทย สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา และการสอน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
10. สุภานันท์ ชาทอง. (2551). การศึกษาทักษะ ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ ชุดฝึกความคิดแบบเกนัย. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
11. สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอน เชิงมโน ทัศน์. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
12. สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2545). 21 วิธี จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาระบบความคิด. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
13. อัจฉรา ชิวพันธ์. (2547). กิจกรรมการเขียนเชิง สร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
14. Bayer, B. K. (1997). Student thinking: A comprehensive approach. Boston: Allyn & bacon.